DOI No: <http://dx.doi.org/10.29228/Joh39678>

Makale Türü: Araştırma makalesi
Geliş Tarihi: 10.11.2019
Kabul Tarihi: 26.12.2019
Online Yayın: 29.02.2020

Article Type: Research article
Submitted: 10.11.2019
Accepted: 26.12.2019
Published Online: 29.02.2020

Atıf Bilgisi / Reference Information

Aygün, M. & Murathan, T. (2020). Buz Hokeyinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Görünümü. *Journal of History School*, 44,600-612.

BUZ HOKEYİNİN TARİHSEL SÜREÇ İÇERİSİNDEKİ GÖRÜNÜMÜ¹

Murat AYGÜN² & Talha MURATHAN³

Öz

Sürekli değişim ve gelişim gösteren spor, teknolojinin gelişimi, bilimin ilerlemesi ve spora olan ilginin artması ile evrensel olma özelliğini pekiştirmiştir. Bu süreçten diğer spor branşları gibi buz hokeyi de etkilenmiştir. Değişim sürecinin ana kaynağında sporcu sağlığı, izleyici kitlesinin artırılması ve pazarlama gibi kavramlar ön plana çıkmaktadır. 19. yüzyılın başlarında ortaya çıkan buz hokeyi sporu, birçok ülkenin katılımıyla evrenselliğini dünyaya yaymıştır. Uluslararası alanda Dünya Şampiyonası ve Kış Olimpiyatları düzeyinde olimpiik bir branş olması nedeniyle birçok ülkede, diğer spor branşlarına göre daha fazla oyuncu ve izleyici kitlesine sahiptir. Bu çalışmanın amacı, buz hokeyi sporunun uluslararası alanda tarihsel sürecinin incelenmesidir. Araştırmada, genel tarama ve dokümantasyon metodu ile veriler elde edilmiştir. Literatürde buz hokeyi, Dünyanın en hızlı ve sert takım sporlarından biri olarak ifade edilmiş, buz üzerinde 5 oyuncu 1 kalecinin olduğu, oyunun amacı; oyun topu olarak adlandırılan pak'ı teknik ve taktik anlamda üstünlük kurarak oyun kuralları dahilinde gol ile sonuçlandırmak olarak ifade edilmiştir. Ülkemizde buz hokeyi sporu ile ilgili çok sayıda bilimsel çalışma bulunmazken, uluslararası alanda branşın birçok yönü derinlemesine ele

¹ Makale yazımı yazar etki oranı: 1.yazar: %50, 2. yazar: %50

² Dr. Öğr. Üyesi, Ardahan Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yönetim Bilimleri, aygunmurat06@gmail.com Orcid: 0000-0002-7636-8325

³ Doç. Dr., Ardahan Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Spor Yönetim Bilimleri, talhamurathan@hotmail.com Orcid: 0000-0002-9837-3707

Buz Hokeyinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Görünümü

alınarak işlenmiştir. Sonuç olarak, tarihsel süreç içerisinde sporcu malzemeleri, tesis alt yapı bilgileri, teşkilatlanma süreçleri değerlendirilmiştir. Ulusal ve uluslararası organizasyonlar ile sporun gelişimine destek sağlandığı, buz hokeyi sporunun tüm yaş gruplarını kapsayacak şekilde branşa olan ilginin arttığı ve giderek dünya geneline yayıldığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Spor tarihi, Buz hokeyi, Spor Yönetimi

Ice Hockey in the Historical Process

Abstract

The ever-changing and evolving sport has changed its nature of being universal through technological developments, the advancement of science and the increasing interest in sports. Like other sports, ice hockey has been affected by this process. The main sources of this change process are the concepts like athletes' health, increasing the audience, and marketing. Ice hockey, which emerged at the beginning of the 19th century, has spread its universality to the world with the participation of many countries. As ice hockey is an Olympic branch at the level of World Championships and Winter Olympics at the international level, it has more numbers of players and audience in many countries than other sports branches. The objective of this study is to examine the historical process of ice hockey in the international area. In the research, the data were obtained via general screening and documentation method. Ice hockey has been described as one of the fastest and hardest team sports in the world and it has been specified as a sport which aims to finalize the game through having a technical and tactical advantage by 5 players and 1 goalkeeper on the ice through scoring a goal with puck, the game ball. While there are not many scientific studies in our country, many aspects of the branch have been scrutinized in the international field. As a result, athlete materials, facility infrastructure information, and organization processes were evaluated during the historical process. It has been revealed that ice hockey has been supported by national and international organizations, there has been an increasing interest from all age groups to the branch, and that it has been spreading throughout the world.

Keywords: Sport history, Ice hockey, Sport management

GİRİŞ

Bireylerin ilgi ve istekleri doğrultusunda birçok farklı spor dalına yöneldikleri bilinmektedir. Bu çeşitlilik bireylerin farklı disiplinlerde spor yapmalarına olanak tanırken, spor branşlarının özellikleri sayesinde birçok motorik özelliğin gelişimlerine de katkı sağlamaktadır. Bu spor dallarının bir grubu da kış sporlarıdır.

Kış sporları, yüksek adrenalin içermesinden ötürü profesyonel sporcular tarafından tercih edildiği gibi amatör sporcular tarafından da yoğun ilgi görmesinden dolayı kişiler tarafından her geçen gün daha da önem kazanan spor faaliyetlerindendir. Günümüzde en fazla tercih edilen kış sporları buz pateni, snowboard, kayak, kızak ve buz hokeyidir (Tetik ve ark., 2002). Buz hokeyi sporu özellikle Kanada, Amerika, Rusya ve birçok İskandinav ülkesinde aşırı ilgi görmesi nedeniyle yüksek bir izleyici kitlesine sahiptir. Günümüzde buz hokeyi ile ilgili birçok tanım yapılmaktadır.

NHL (Ulusal Hokey Ligi)'de dünyanın “en havalı oyunu” (Alain, 2002) olarak ifade edilen buz hokeyi, yüksek seviyede kas gücü, dayanıklılık ve çeviklik gerektiren (Leiter ve ark., 2007; Nightingale, 2014), buz üzerinde 3'ü hücum, 2'si savunma olmak üzere toplamda 5 oyuncu ve 1 kalecinin olduğu (Harrari ve Ominsky, 2002; Dolphin, 2010; Farrukh, 2015), rakip takım karşısında savunma yaparak gol atmak amacıyla oynanan bir oyundur (Zeisler, 2013). Yapılan bu tanım doğrultusunda, buz üzerinde her iki takımdan 5 oyuncu ve 1 kalecinin pak (puck)'ı oyun süresi boyunca rakip takım karşısında savunma yaparak, teknik ve taktik anlamda (Aygün, 2018), zihinsel ve fiziksel açıdan takım uyumunu en iyi şekilde sağlayıp, gol ile sonuçlandırıp üstünlük sağlamak olarak ifade edilebilir.

Bu çalışmada, Dünya'da ve Türkiye'de buz hokeyi sporunun mevcut durumu, oyun kuralları, kural değişiklikleri, Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu ve Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu'nun kurulma süreci metodolojik şekilde anlatılmaktadır. Bu çalışmada çevrimiçi ve çevrimdışı veri tabanları incelenerek genel tarama ve dokümantasyon metoduyla veriler elde edilmiştir.

Buz hokeyi dünya genelinde giderek daha da popüler hale gelen, hızlı tempoda oynanan bir takım sporudur. Amerika Birleşik Devletleri ve Kanada'da 1 milyondan fazla erkek, kadın ve genç, buz hokeyi oynamaktadırlar (Popkin ve ark., 2017). Bazı ülkelerin ulusal sporu olarak kabul edilen buz hokeyi sporu,

özellikle son yıllarda birçok ülkede rağbet görerek Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu (IIHF)'nun ve özel kuruluşların desteği ile gelişim göstermektedir.

Buz hokeyinde kayma performansı sporcunun yeteneklerine, fiziksel durumuna ve malzemelerin özelliklerine bağlıdır. Sadece yetenek ve performans doğru bir ifade olmayacaktır. Buz hokeyi ekipmanlarından paten için, Edge; daha önce kullanılan paten çeliği yerine yeni bir çelik yaparak, çeliğin sürtünme özelliklerini normal özellikte olan diğer patenler ile karşılaştırmıştır. Bu da çeliğin buzı iyi şekilde tutması ile buz üzerinde yapılan birçok harekete imkân tanıyacaktır (Federolf ve ark., 2008). Ekipman önemi her spor branşında olduğu gibi bireyin becerilerinde önemli bir etkidir.

İnsanların kendilerini daha iyi hissetmek amacıyla spora yönelmelerinin yanı sıra (Aygün, 2019), buz hokeyi sayesinde, sporcuların toplum içerisindeki statü kazanımları kendine ait güvenlerinin belirlenmesinde etkili olduğu (Aygün ve Öztasyonar, 2019), buz hokeyi oynamak isteyen bireylerin temel ve taktiksel beceriler kazanmasında güdülenmelerini sağlayarak başlangıç noktası olduğu ifade edilmektedir (Pavlis, 2003). Özel oyun talimatları kendileri tarafından belirlenen ligler dışında, Ulusal (Ulusal Federasyonların birçoğu) veya Uluslararası birçok organizasyon (EYOF, Dünya Şampiyonları, Kış Olimpiyatları... vb.) Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu (IIHF)'nun belirlemiş olduğu oyun kuralları ve prosedürler çerçevesinde yürütülmektedir. Bu da oyun yönetiminin, oyun kurallarının ve sporcu kalite kriterlerinin belirlenmesi açısından etkilidir.

Buz hokeyi Ulusal Hokey Ligi (NHL) şampiyonluk serisi olan Stanley Cup finallerinin belirleyici bir oyunudur (Martin, 2018).

Buz hokeyi sporunda sporcu sağlığını öncelikli düşünmek şartıyla nizami ölçüde sertliğe izin verilmektedir. Bazı araştırmacılara göre buz hokeyinde sert olmanın manası zeki olmak olarak ifade edilmiştir. Bu durum buz üzerinde olumlu ve üretken olmak, işini bilmek, uyanık olmak, duygularını kontrol altında tutmak, enerjisini ve gücünü nasıl koruyacağını bilmek, en iyisini yapmak, kararlı olmak, dayanıklılık ve esnekliğe sahip olmak olarak ifade edilmektedir (Miller, 2001).

1913 yılında mavi çizgilerin koyulması ile buz hokeyi sahası (Paslı, 2002); savunma sahası, tarafsız saha ve hücum sahası olarak üç ana bölüme ayrılmıştır.

1923 yılında Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu bir dizi kurallar kabul etmiştir. İlk dönemde oyun alanını 80 metre, uzunluğunu 40 metre genişliğinde kabul ederken (IIHFi, 2019), bu oranlar günümüzde uluslararası yarışmaların

uygunluğu için 60 metre uzunluğunda, 25-30 metre genişliğindedir (IIHFa, 2019).

Uluslararası buz hokeyi federasyonunun gerek görmesi halinde kurallar ve durumlar hakkında değişiklik yapma yetkinliği nedeniyle, buz üzerinde kale alanı ve buzlanma (icing) çizgisi olarak belirtilen bölge ve çizginin (IIHFa, 2014), 2018-2022 kural kitabında kale alanı daha farklı ve buzlanma çizgisi olarak ifade edilen yer gol çizgisi (IIHFb, 2019) olarak değiştiği görülmektedir (Şekil 1a,b).

Antrenman sürecinde, oyun sırasında yaralanma riski söz konusu olduğundan dolayı, yaralanma türleri ve yerleri araştırma konusu olmuştur. Yaralanma riskini azaltmak amacıyla kullanılan malzemelerdeki değişiklikler, antrenörlerin bilgilendirilmesi, oyunun ve sporcu sağlığının daha da güvenli bir hal almasına neden olmuştur (Bancroft, 1993). Başarılı ve etkin bir antrenör sporcu ile iyi iletişim kurması sayesinde sporcu memnuniyetini ve dayanıklılığını artırabilmektedir (Rodahl ve ark., 2015).

Oyun topu olarak ifade edilen puck'ın 160 km hıza ulaşması nedeniyle sporcularda yaralanmanın önüne geçmek amacıyla koruyucu malzemeler (dizlik, eldiven, kask... vb.) kullanılmaktadır (Farrukh, 2015).

Buz hokeyi tesislerinde teknik anlamda kullanılan malzemelerin esnekliği ve dayanıklılığının yanı sıra (Tuominen ve ark., 2015), kaliteli şekilde buz pisti alanının bakımı yaralanma riskini en aza indirerek, sakatlanma yaşayan sporcunun kısa süre sonra buza geri dönmesini sağlamaktadır (Popkin ve ark., 2017). Bu nedenle bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik buz hokeyi oyununun büyük bir parçasıdır (Martin, 2018).

Birçok spor dalında olduğu gibi, teknolojinin gelişimi ile birlikte, spor branşlarında kullanılan malzemelerde yeniden tasarlanmaya başlamıştır. Bu tasarım ve gelişimin önemli amacı sporcu sağlığı ve sakatlanma riskini en aza indirmektir.

Buz hokeyi sporunun tarihsel süreç içerisinde oyun yapısı, değişimi ve kuralları sürekli değişim ve gelişim göstermiştir. Bu süreç Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu tarafından uygun görülmesi halinde kurallar ve oyun yapısı ile ilgili değişim ve gelişim de göstermektedir.

Buz Hokeyinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Görünümü

Şekil 1. a. Buz Yüzeyi (Buz Pisti)

b. Buz Yüzeyi (Buz Pisti)

Kaynak: IIHFb, 2014 (IIHF OfficialRuleBook 2014-2018)

Kaynak: IIHFa, 2019 (IIHF OfficialRuleBook 2018-2022)

Buz Hokeyinin Tarihsel Gelişimi

3000 yıldan daha önce Kuzey Avrupa bölgesinde yaşayan insanlar donmuş göllerde seyahat etmek için buz pateni gibi araçlar geliştirmeye başlamışlardır. Hız ve enerji açısından daha iyi performans elde etmek için önceki modellerden önemli düzeyde farklı özellik gösteren modern patenleri tanımlamaya yardım etmiştir. M.Ö. 1800 yılında beş kişilik buz pateni grubu, kemikten yapılmış patenleri modern patenler üretilinceye kadar kullanmışlardır (Formenti ve Minetti, 2007). Fransızca'da “hocquet” kelimesinden “stick” (sopa) anlamına gelen 19. yüzyılın başlarında Kanada'da başlayan buz hokeyi sporu ilk dönemlerinde açık alanda oynanmaktaydı (Olympic, 2019). 3 Mart 1875 yılında Kanada Montreal'de yer alan “Victoria Buz Pateni” pistinde ilk kez kapalı bir alanda buz hokeyi maçı yapılmıştır (IIHFc, 2016) (Şekil 2).

Şekil 2. a. Açık Buz Pisti (1910 yılında çekilmiş bir fotoğraf), b. Kapalı Alanda Yapılan ilk Buz Hokeyi Maçı (1875 yılı), Kaynak: IIHFc, 2016 (IIHF Ice Rink Guide)

Kayıtlara geçen ilk buz hokeyi takımı 1880 yılında McGill Üniversitesi bünyesinde kurulan Hokey Kulübü olmuş ve buz hokeyi Kanada ulusal sporu haline gelerek ülke geneline yayılmıştır (Olympic, 2019a). Önceleri plastik topa oynanması rağmen (Paslı, 2002), 1960’lı yıllarda top yerine puck kullanılmış ve 1879 yılında iki McGill Üniversitesi öğrencisi olan “Robertson ve Smith” tarafından ilk kurallar belirlenmiştir (Olympic, 2019a). Buz hokeyi sporu ile ilgili yaşanan birçok gelişme sonrası Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu kurulmuştur.

15 Mayıs 1908 yılında Paris’de Ligue International’de Hockey sur Glace (LIHG) adıyla kurulan Uluslararası Buz hokeyi Federasyonu, Belçika, Fransa, Büyük Britanya ve İsviçre’den yer alan temsilcilerin imzalamasıyla faaliyete geçmiştir. Daha sonra beşinci üye olarak Bohemia (Çekoslovakya)’dan bir üye daha katılmıştır (Şekil 3).

Şekil 3. Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu Kuruluşu

Kaynak: IIHFd, 2019 (History of Ice Hockey)

Louis Mahnus, Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonunun ilk başkanı olmuş, ilk kongre Paris’de yapılmıştır (IIHFd, 2019). 22-25 Ocak 1909 tarihleri arasında Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonunun ikinci kongresi Chamonix’de gerçekleşmiş, oyunun kendi kuralları belirlenerek bir sonraki yıldan itibaren Avrupa şampiyonası düzenlemesine karar verilmiştir. Kongre ile birlikte Chamonix’de oynanan uluslararası şehir turnuvasını kazanan şehir Londra olmuştur. 19 Eylül 1909 yılında Almanya Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu’na kabul edilen altıncı üye olmuştur (IIHff, 2009).

I. Dünya savaşından spor branşları da etkilenmiştir. Savaş boyunca Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonları idari ve aktivite anlamında faaliyet

Buz Hokeyinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Görünümü

gösterememişlerdir. Savaş sonrası Uluslararası Olimpiyat Komitesi savaşı kaybeden Almanya ve Avusturya'yı bünyesinden uzaklaştırmıştır. Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu bu kararı 1920 yılında uygularken, üyelerinden olan Bohemia, yeni kurulan Çekoslovakya'ya devredilmiştir (IIHFe, 2019).

1920'de Antwerp'de yapılan yaz olimpiyat oyunlarına buz hokeyi turnuvası dahil edilmiş, Kanada ve Amerika dışındaki deniz ötesi ülkelerin katılımı ile 23-29 Nisan tarihleri arasında oyunlar oynanmıştır (IIHFe, 2019). Olimpiyat oyunları sırasında düzenlenen kongrede Kanada ve Amerika 26 Nisan 1920'de yeni üye olarak kabul edilmiş ve böylece federasyonu Avrupa dışına taşımışlardır. Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu liderliğini Antwerp oyunlarında almıştır. St. Moritz'de 1928 Olimpiyatları buz hokeyi şampiyonası ve aynı zamanda gerçekleşen Dünya ve Avrupa Şampiyonası 11 takımın rekor katılımı ile gerçekleşmiştir (IIHFe, 2019). 1937-1947 tarihleri arasında II. Dünya savaşı nedeniyle Olimpiyat ya da Dünya şampiyonası yapılamamıştır (IIHFi, 2019).

Ligue International'de Hockey sur Glace (LIHG) ile ifade edilen Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu, 1954 yılında International Ice Hockey Federation (IIHF) İngilizce adını almıştır (IIHFG, 2019). 1990'larda Sovyetler Birliği ve Perestroika'nın çöküşe başlaması ile Uluslararası hokeyi dünyasında etkili bir değişim ve gelişim yaşanmıştır. Kısa bir süre sonra Çekler ve Slovaklar bağımsızlık kazanmışlardır. 1994 yılında başkan olarak seçilen René Fasel günümüzde Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu'na başkanlık yapmaktadır. Federasyon her biri ülkesinde ulusal yönetim organı olan 81 üyeye sahiptir (IIHFj, 2009).

1998-2008 tarihleri arasında ciddi anlamda değişmeye ve gelişmeye devam etmiş, Olimpiyatlar ilk Ulusal Hokey Ligi (NHL)'nin katılımı ile sürmüştür. Bu süre içerisinde Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu'na (IIHF) Liechtenstein, Makao ve Malezya gibi 15 federasyon daha katılmıştır (IIHFh, 2009).

2018'de Güney Kore Pyeongchang'da gerçekleşen Kış olimpiyatları'nda, ev sahipliği dışında, olimpiyatlarda buz hokeyi kadın takımının sıradışı sportif diplomasi hareketi gerçekleştirerek hem kuzey hemde güney'li sporculardan oluşan (IIHFh, 2009) tek bir takım olduklarını ifade etmişlerdir (Olympic, 2019b).

Türkiye’de Buz Hokeyi

Türkiye’de ilk olarak 1917 yılında İngiliz askerlerinin donmuş sular üzerinde buz hokeyi oynadığı bilinmesine rağmen 1983 yılında Atatürk buz pistinde Amerikalı subay Glenn Brown önderliğinde resmi olarak başlamıştır. Antrenmanların bir kısmı Ankara Gençlik Parkının donmuş suları üzerinde yapılmıştır. İlk dönemlerde malzeme sıkıntısı çekildiğinden oyuncular kendi imkanları ile yaptıkları malzemeler ile çalışmaya başlamışlardır. 1989 yılında dönemin Spor Bakanı ile görüşülerek buz hokeyi sporunun ülkemizde Kayak Federasyonu’na bağlı olarak resmiyet kazanması gerçekleştirilmiştir. “Ocak 1990” adlı şampiyona ülkemizdeki ilk ciddi şampiyona olmuştur. Bu şampiyona ile buz hokeyi maçları 2000 seyirci önünde oynanarak tanıtılmıştır. 1991 yılında Kayak Federasyonu’ndan ayrılarak Buz Sporları Federasyonu’nun çatısı altına giren buz hokeyi branşı, 1991 yılında Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu’na bağlanmıştır (Pashı, 2002). Oyuncular 1992 yılında Uluslararası anlamda Güney Afrika’da gerçekleşen Buz Hokeyi Dünya Şampiyonası’na katılarak Türkiye’de buz hokeyi sporunun varlığını Dünya’ya göstermişlerdir (Şekil 4).

Şekil 4. Dünya Şampiyonasında Türk Milli Takımının İlk Maçı (Kaynak: Pashı, 2002)

Ülkemizde buz hokeyi sporunun gelişimi ile tesisleşmenin artması, farklı şehirlerde olduğu gibi 2001 yılında da Erzurum’da doğal şartlarda yapılan buz pisti sporun gelişimine ve tanınırlığına yarar sağlamıştır. Buz hokeyi branşı 2005 yılında Buz Pateni Federasyonu’ndan ayrılmış, 2006 yılında idari ve mali özerkliğine kavuşmuştur (TBHF, 2019).

Buz Hokeyinin Tarihsel Süreç İçerisindeki Görünümü

Ülkemizde 1992 yılında yapılan ve daha sonra devam eden hakemlik seminerleri, hakemlik kavramının gelişimine, ulusal ve uluslararası alanda birçok hakemin yetişmesine ve uluslararası alanda görev almasına yarar sağlanmıştır (TBHF, 2019). Ülkemizdeki ilk hakem kursuna eğitmen olarak gelen ve günümüzde de Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonunda hakem gözlemcisi olarak görev yapan, Kanada'lı Bob Nadin'dir. Eğitim sonrası ülkemizdeki ilk hakemler; Şevik Sezer Seçkin, Timuçin Özbükücü, Reha Akın, Tan Yaşartürk ve Tahsin Kaya'dır. Buz hokeyi sporunun gelişimi ile birlikte Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu (IIHF) tarafından geçmiş yıllarda olduğu gibi 2019-2020 sezonunda da birçok hakem görevlendirilmiştir.

2019-2020 sezonunda Lüksemburg'da gerçekleşecek Olimpiyat Elemeleri N grubunda baş hakem olarak Cemal Ersin Kaya, Estonya'da gerçekleşecek 18 yaş altı Buz Hokeyi Dünya Şampiyonası II. Kategori A grubunda çizgi hakemi olarak Murat AYGÜN, İstanbul'da gerçekleşecek 18 yaş altı Buz Hokeyi Dünya Şampiyonası III. Kategori A grubunda çizgi hakemi olarak Ferhat Doğuş Aygün ve Berkay Arslanbey, Hollanda'da gerçekleşecek 18 yaş altı kadınlar Buz Hokeyi Dünya Şampiyonası II. Kategori A grubunda Şermin Özdemir çizgi hakemi olarak görevlendirilmiştir (IIHFk, 2019).

KAYNAKÇA / REFERENCES

- Alain, H. (2002). *The Physics of Hockey*. The Johns Hopkins University Press.
- Aygün M. (2018). *Buz Hokeyi Sporcularının Duygusal Zekâ ve Liderlik Özelliklerinin Sportif Sürekli Kendine Güven Üzerine Etkisi*. Yayınlanmış doktora tezi, Atatürk Üniversitesi Kış Sporları ve Spor Bilimleri Enstitüsü.
- Aygün M. (2019). *Buz Hokeyi Sporcularının Duygusal Zekâ ve Liderlik*. Nobel Bilimsel Eserler.
- Aygün M. & Öztaşyonar, Y. (2019). Buz Hokeyi Sporcularının Sportif Sürekli Kendine Güven Özelliklerinin İncelenmesi. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 202-212. Doi:10.33689/spormetre.508266
- Bancroft, R. W. (1993). *Type, Location, and Severity of Hockey Injuries Occurring During Competition and Prancitice*. Safety in Ice Hockey, Second Volume, ASTM STP 1212. American Society for Testing and Metarials. 31-43.

- Dolphin, C. (2010). *Ice Hockey By the Numbers*. Abdo Publishing Company.
- Farrukh, A.H. (2015). *Textile in Ice Hockey: A journey of Safety*. Gent University.
- Federolf, P. A., Mills, R. & Nigg, B. (2008). Ice friction of flared ice hockey skate blades. *Journal of Sports Sciences*, 26(11), 1201–1208. Doi: 10.1080/02640410802027360
- Formenti, F. & Minetti, A.E. (2007). Human locomotion on ice: the evolution of ice-skating energetics through history. *The Journal of Experimental Biology* 210, 1825-1833. Doi: 10.1242/jeb.002162
- Harari, P. J. & Ominsky, D. (2002). *Ice Hockey Made Simple: A Spectator's Guide*. First Base Sports.
- IIHFa. (2019). *International Ice Hockey Federation, Official Rule Book 2.nd Edition (2018-2022)*.https://www.iihf.com/IIHFMvc/media/Downloads/Rule%20Book/8784_IIHF_Official_Rule_Book2018_IH_191101.pdf, 05.11.2019.
- IIHFB. (2014). *International Ice Hockey Federation, Official Rule Book (2014-2018)*. http://www.iihf.com/fileadmin/user_upload/PDF/Sport/IIHF_Official_Rule_Book_2014-18_Web_V6.pdf, 05.11.2019.
- IIHFc. (2016). *International Ice Hockey Federation, IIHF Ice Rink Guide*. file:///C:/Users/Metin_karayol/Downloads/IIHF_Ice_Rink_Guide_web pdf%20(3).pdf, 05.11.2019.
- IIHFD. (2019). *International Ice Hockey Federation, History of Ice Hockey*. <https://www.iihf.com/en/statichub/4808/history-of-ice-hockey>, 05.11.2019.
- IIHFE. (2019). *International Ice Hockey Federation, History of Ice Hockey, 1914-1933*. <https://www.iihf.com/en/statichub/4856/1914-1933>, 05.11.2019.
- IIHFF. (2019). *International Ice Hockey Federation, History of Ice Hockey, 1908-1913*.<https://www.iihf.com/en/statichub/4857/1908-1913>, 05.11.2019
- IIHFG. (2019). *International Ice Hockey Federation, History of Ice Hockey, 1957-1974*.<https://www.iihf.com/en/statichub/4838/1957-1974>, 05.11.2019.

- IIHFh. (2019). *International Ice Hockey Federation, History of Ice Hockey, 1990-Today*. <https://www.iihf.com/en/statichub/4839/1990-today>, 05.11.2019.
- IIHFi. (2019). *International Ice Hockey Federation, Timeline*. <https://www.iihf.com/en/static/5113/timelineepochs>, 05.11.2019.
- IIHFj. (2019). *International Ice Hockey Federation, The World Governing Body*. <https://www.iihf.com/en/statichub/4682/who-we-are>, 05.11.2019.
- IIHFk. (2019). *International Ice Hockey Federation, Assignments 2019/2020*. <https://www.iihf.com/en/static/15803/assignments-2019-2020>, 05.11.2019.
- Leiter, J. R., Condingley, D. M., Zeglen, A. J., Carnegie, G. D. & MacDonald, P. B. (2016). The Size and Strength Development in Elite Youth Ice Hockey Players. *International Journal of Kinesiology Sports Science*, 4 (3), 54-62. Doi:10.7575/aiac.ijkss.v.4n.3p.54
- Martin, B. S. (2018). *Stem in Hockey*. Abdo Publishing.
- Miller, S. L. (2001). *Hockey Tough*. Human Kinetics.
- Nightingale, S. C. (2014). A Strength and Conditioning Approach for Ice Hockey. *Strength and Conditioning Journal*. 36 (6), 28-36. Doi: 10.1519/SSC.0000000000000107
- Olympic. (2019a). *International Olympic Committee, Ice Hockey*. <https://www.olympic.org/ice-hockey>, 05.11.2019.
- Olympic. (2019b). *International Olympic Committee, Women in Sport*. <https://www.olympic.org/news/thefemale-coach-behind-the-unified-korean-ice-hockey-team-a-symbol-of-peace-and-hope>, 05.11.2019.
- Paslı, F. (2002). *Buz Hokeyinin Temel Prensipleri*. Evren Yayınevi.
- Pavlis, Z. (2003). *Hockey-The Basics*. Meyer and Meyer Sport.
- Rodahl, S., Giske, R., Peter, D. M. & Hoigaard, R. (2015). Satisfaction with The coach and mental toughness in elite male ice hockey players. *Journal of Sport Behavior*, 38 (4), 1-13.
- Tetik, O., Aydoğ, T., Demirel, A. H., Atay, Ö. A. & Doral, M. N. (2012). Kış sporlarında spor yaralanmaları. *Spor Bilimleri Dergisi Hacettepe Journal of Sport Sciences*. 13 (4), 42-55.

Tuominen, M., Stuart, M. J., Aubry, M., Kannus, P. & Parkkari, J. (2015). Injuries in Men's International Ice Hockey: a 7-Year Study of the International Ice Hockey Federation Adult World Championship Tournaments and Olympic Winter Games. *British Journal of Sports Medicine*, 49 (1), 30-36. Doi: 10.1136/bjsports-2014-093688

TBHF. (2019). *Türkiye Buz Hokeyi Federasyonu, Bilgi*. <http://www.tbhf.org.tr/Sayfa?id=11458>, 05.11.2019.

Zeisler, L. (2013). *Historical of Ice Hockey*. The Scarecrow Press.